

32000R1347

L 160/19

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

30.6.2000

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1347/2000

ze dne 29. května 2000

o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 61 písm. c) a čl. 67 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Členské státy si stanovily cíl udržovat a rozvíjet Unii jako prostor svobody, bezpečnosti a práva, v kterém je zajištěn volný pohyb osob. K vytvoření takového prostoru musí Společenství mimo jiné přijmout opatření týkající se soudní spolupráce v občanských věcech, která jsou nezbytná k řádnému fungování vnitřního trhu.
- (2) Řádné fungování vnitřního trhu s sebou nese požadavek zlepšení a zjednodušení volného pohybu rozhodnutí v občanských věcech.
- (3) Tato věc nyní spadá do působnosti článku 65 Smlouvy.
- (4) Některé rozdíly mezi některými vnitrostátními předpisy, kterými se řídí příslušnost a uznávání, omezují volný pohyb osob a řádné fungování vnitřního trhu. Existují tedy důvody pro přijetí předpisů, které by sjednotily kolizní pravidla pro určení příslušnosti ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti k dětem, zjednodušily formality, a tak urychlily automatické uznávání a výkon rozhodnutí.

(5) V souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality ve smyslu článku 5 Smlouvy nemůže být cíl tohoto nařízení uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství. Toto nařízení nejde nad rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.

(6) Rada vypracovala aktem ⁽⁴⁾ ze dne 28. května 1998 Úmluvu o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a doporučila ji členským státům k přijetí podle jejich ústavních předpisů. Měla by být však zajištěna souvislost výsledků vyplývajících z jednání o uzavření úmluvy. Obsah tohoto nařízení je z podstatné části převzat z uvedené úmluvy. Nařízení však obsahuje mnoho nových ustanovení, která úmluva neobsahuje, aby byl zajištěn obecný soulad s ustanoveními navrhovaného nařízení upravujícími pravidla pro určení příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

(7) Aby bylo v rámci Společenství dosaženo cílů volného pohybu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, je nezbytné a vhodné, aby se mezinárodní uznávání příslušnosti a rozhodnutí týkajících se zrušení manželských svazků a rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem řídilo závaznými a přímo použitelnými právními předpisy Společenství.

(8) Opatření stanovená tímto nařízením by měla být důsledná a jednotná, aby umožnila osobám co nejširší pohyb. Proto jsou rovněž použitelná na státní příslušníky třetích zemí, jejichž svazky s územím některého členského státu jsou dostatečně silné v souladu s kritérii pro příslušnost stanovenými v tomto nařízení.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 247, 31.8.1999, s. 1.

⁽²⁾ Stanovisko ze dne 17. listopadu 1999 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 368, 20.12.1999, s. 23.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 221, 16.7.1998, s. 1. Téhož dne, kdy byla úmluva vypracována, vzala Rada na vědomí vysvětlující zprávu k úmluvě, kterou vypracoval prof. Alegria Borrás. Tato vysvětlující zpráva je uvedena na straně 27 výše uvedeného Úředního věstníku.

- (9) Oblast působnosti tohoto nařízení zahrnuje v některých státech občanské soudní řízení a mimosoudní řízení ve věcech manželských, s výjimkou řízení v čistě náboženských věcech. Proto se stanoví, že odkaz na „soudy“ zahrnuje veškeré orgány, soudní a jiné, které jsou příslušné ve věcech manželských.
- (10) Toto nařízení se omezuje na řízení týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné. Uznávání rozhodnutí o rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné se týká pouze zrušení manželských svazků. Přestože mohou být ve vzájemném vztahu, netýká se toto nařízení takových sporných otázek, jakými jsou míra zavinení manželů, majetkové důsledky manželství, vyživovací povinnost nebo jakákoli jiná dodatečná opatření.
- (11) Toto nařízení se týká rodičovské zodpovědnosti obou manželů ve sporných otázkách, které jsou úzce spojeny s rozvodem, rozlukou nebo prohlášením manželství za neplatné.
- (12) Skutečnosti rozhodné pro určení příslušnosti stanovené v tomto nařízení jsou založeny na pravidle, že musí existovat skutečné pouto mezi dotyčnou osobou a příslušným členským státem. Rozhodnutí zahrnout určité skutečnosti rozhodné pro určení příslušnosti odpovídá tomu, že tato kritéria existují v rámci různých vnitrostátních právních systémů a jsou přijímána ostatními členskými státy.
- (13) Jedno z nebezpečí, které je třeba ve vztahu k ochraně dětí v případě manželské krize vzít v úvahu, je, že jeden z rodičů odveze dítě do jiné země. Základní zájmy dítěte musí tedy být chráněny zejména v souladu s Haagskou úmluvou ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí. Zákonné obvyklé bydliště je proto považováno za kritérium pro určení příslušnosti v případech, kdy z důvodu přestěhování dítěte nebo při jeho nevrácení bez zákonného důvodu došlo ve skutečnosti ke změně obvyklého bydliště.
- (14) Toto nařízení nebrání soudům členských států přijmout v naléhavých předběžná nebo zajišťovací opatření, s ohledem na osoby nebo majetek vyskytující se v tomto státě.
- (15) Pojem „rozhodnutí“ se týká pouze rozhodnutí, která vedou k rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné. Veřejné listiny, které jsou vykonatelné v jednom členském státě, se považují za rovnocenné „rozhodnutím“.
- (16) Uznávání a výkon rozhodnutí vydaných v členských státech jsou založeny na zásadě vzájemné důvěry. Důvody pro neuznání jsou omezeny na nezbytné minimum. Toto řízení by mělo zahrnovat ustanovení k zajištění dodržování veřejného pořádku v dožádaném státě a k zabezpečení práva stran na zastoupení v řízení, včetně práv zúčastněného dítěte, aby v případě nepříjemných rozhodnutí bylo uznání odmítnuto.
- (17) Dožádané státy nepřezkoumávají ani příslušnost ve státě původu, ani skutkovou stránku rozhodnutí.
- (18) V členském státě nesmí být požadováno žádné řízení pro aktualizaci písemností o osobním stavu na základě pravomocného rozhodnutí vydaného v jiném členském státě.
- (19) Úmluva uzavřená v roce 1931 severskými státy by měla být použitelná v mezích stanovených tímto nařízením.
- (20) Dříve, než byly věci spadající do působnosti tohoto nařízení zahrnuty do Smlouvy o ES, uzavřely Španělsko, Itálie a Portugalsko konkordáty. Je nezbytné zajistit, aby tyto státy neporušily své mezinárodní závazky vůči Svátému stolci.
- (21) Členské státy mají i nadále možnost dohodnout se o praktických opatřeních v oblasti působnosti tohoto nařízení, dokud nebudou přijata odpovídající opatření na úrovni Společenství.
- (22) Přílohy I až III vztahující se k řízení soudů a k řízení o opravných prostředcích by měla měnit Komise na základě změn ohlášených dotyčnými členskými státy. Změny příloh IV by měly být přijímány v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁽¹⁾.
- (23) Nejpozději pět let po vstupu tohoto nařízení v platnost přezkoumá Komise jeho uplatňování a navrhne případné nezbytné změny.
- (24) Spojené království a Irsko podle článku 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, oznámily své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.

(1) Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

(25) Dánsko se podle článků 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, přijetí tohoto nařízení neúčastní, a proto pro ně není závazné ani použitelné,

— měli manželé poslední obvyklé bydliště, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo

— má odpůrce obvyklé bydliště, nebo

— v případě společného návrhu má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště, nebo

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

— má navrhovatel obvyklé bydliště, kde bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním žádosti, nebo

— má navrhovatel bydliště, kde bydlel nejméně šest měsíců bezprostředně před podáním návrhu a zároveň je buď státním příslušníkem tohoto členského státu, nebo v případě Spojeného království a Irska zde má svůj „domicile“;

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI

Článek 1

1. Toto nařízení se vztahuje na

- a) občanská soudní řízení týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné;
- b) občanská soudní řízení týkající se rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem v případě řízení ve věcech manželských uvedených v písmenu a).

2. Jiná řízení úředně uznaná v členských státech jsou považována za rovnocenná soudním řízením. „Soudem“ se rozumí všechny orgány v členských státech příslušné v těchto věcech.

3. Pro účely tohoto nařízení se „členským státem“ rozumějí všechny členské státy s výjimkou Dánska.

b) jehož státními příslušníky jsou oba manželé nebo, v případě Spojeného království a Irska, se jedná o zemi „domicilu“ obou manželů.

2. Pro účely tohoto nařízení se „domicile“ vykládá podle právních systémů Spojeného království a Irska.

Článek 3

Rodičovská zodpovědnost

1. Soudy v členském státě, které jsou na základě článku 2 příslušné ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, jsou příslušné ve věci týkající se rodičovské zodpovědnosti obou manželů ke společnému dítěti, pokud má dítě obvyklé bydliště na území tohoto členského státu.

2. Pokud dítě nemá obvyklé bydliště v členském státě uvedeném v odstavci 1, jsou soudy tohoto členského státu v takové věci příslušné, pokud má dítě obvyklé bydliště v některém členském státě a

a) alespoň jeden z manželů vykonává ve vztahu k dítěti rodičovskou zodpovědnost a

b) manželé uznali příslušnost jeho soudů, a ta je v nejlepším zájmu dítěte.

3. Příslušnost podle odstavců 1 a 2 zaniká, jakmile

a) rozhodnutí, kterým se návrhu na rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné vyhovuje nebo nevyhovuje, nabude právní moci,

KAPITOLA II

PŘÍSLUŠNOST

Oddíl 1

Obecná ustanovení

Článek 2

Rozvod, rozluka a prohlášení manželství za neplatné

1. Ve věcech týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné jsou příslušné soudy členského státu,

a) na jehož území

— mají manželé obvyklé bydliště, nebo

nebo

- b) rozhodnutí v případě, kdy ke dni uvedenému v písmenu a) ještě probíhá řízení týkající se rodičovské zodpovědnosti, nabude v tomto řízení právní moci,

nebo

- c) řízení uvedená v písmenech a) a b) jsou ukončena z jiného důvodu.

Článek 4

Únos dítěte

Soudy příslušné ve smyslu článku 3 vykonávají tuto pravomoc v souladu s Haagskou úmluvou ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, zejména s články 3 a 16 uvedené úmluvy.

Článek 5

Protinávrh

Soud, u něhož probíhá řízení na základě článků 2 až 4, je rovněž příslušný přezkoumat protinávrh, pokud spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 6

Změna rozluky na rozvod

Aniž je dotčen článek 2, je soud členského státu, který vydal rozhodnutí o rozluce, rovněž příslušný změnit toto rozhodnutí na rozvod, pokud to právní předpisy tohoto členského státu umožňují.

Článek 7

Výlučná povaha příslušnosti podle článků 2 až 6

Manžel, který

- a) má obvyklé bydliště na území některého členského státu

nebo

- b) je státním příslušníkem některého členského státu nebo, v případě Spojeného království a Irska, má v některém z těchto států svůj „domicile“,

může být žalován v jiném členském státě pouze podle článků 2 až 6.

Článek 8

Zbytková příslušnost

1. Pokud není žádný soud některého členského státu příslušný podle článků 2 až 6, určí se příslušnost v každém členském státě v souladu s právními předpisy tohoto státu.

2. Proti odpůrci, který nemá obvyklé bydliště a není ani státním příslušníkem některého členského státu, ani v případě Spojeného království a Irska nemá na území některého z těchto členských států svůj „domicile“, může kterýkoli státní příslušník některého členského státu, který má obvyklé bydliště na území jiného členského státu, využít stejně jako státní příslušník tohoto státu pravidla pro určení příslušnosti platná v tomto státě.

Oddíl 2

Přezkoumání příslušnosti a přípustnosti

Článek 9

Přezkoumání příslušnosti

Soud členského státu bez návrhu prohlásí, že není příslušný, je-li u něj zahájeno řízení ve věci, k níž není podle tohoto nařízení příslušný a k níž je podle tohoto nařízení příslušný soud jiného členského státu.

Článek 10

Přezkoumání přípustnosti

1. Pokud se odpůrce, který má obvyklé bydliště v jiném státě, než je členský stát, ve kterém byl návrh podán, nedostaví k soudu, přeruší příslušný soud řízení do té doby, než bude prokázáno, že odpůrce mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.

2. Má-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost zaslán podle tohoto nařízení z jednoho členského státu do druhého, použije se místo odstavce 1 tohoto článku článek 19 nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 160, 30.6.2000, s. 37.

3. Pokud nelze použít nařízení Rady (ES) č. 1348/2000, doručí se návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost do ciziny podle článku 15 Haagské úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních.

Oddíl 3

Překážka litispendence a závislá řízení

Článek 11

1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

2. Pokud je řízení ve věci rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, které se netýká téže věci a probíhá mezi týmiž stranami, zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

3. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepříslušný ve prospěch prvního soudu.

V tomto případě může strana, která podala návrh u soudu, u něhož bylo řízení zahájeno později, podat tento návrh u soudu, který zahájil řízení jako první.

4. Pro účely tohoto článku se za zahájení řízení u soudu považuje okamžik, kdy

a) byl návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podán k soudu za předpokladu, že navrhovatel následně nepochybil při učinění kroků požadovaných pro doručení odpůrci,

nebo

b) písemnost byla převzata orgánem příslušným pro její doručení v případě, že musí být doručena před podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně nepochybil při učinění kroků požadovaných v souvislosti s podáním písemnosti k soudu.

Oddíl 4

Předběžná a zajišťovací opatření

Článek 12

V naléhavých případech nebrání toto nařízení soudům členského státu, pokud jde o osoby a majetek v tomto státě, přijmout předběžná a zajišťovací opatření přípustná podle právních předpisů tohoto členského státu, a to i když je podle tohoto nařízení pro rozhodnutí ve věci samé příslušný soud jiného členského státu.

KAPITOLA III

UZNÁVÁNÍ A VÝKON

Článek 13

Význam pojmu „rozhodnutí“

1. Pro účely tohoto nařízení se „rozhodnutím“ rozumí každé rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné vydané soudem členského státu, jakož i rozhodnutí týkající se rodičovské zodpovědnosti obou manželů vydané v takovém řízení ve věcech manželských, bez ohledu na to, jak je toto rozhodnutí nazváno, včetně pojmů „usnesení“, „příkaz“ nebo „rozsudek“.

2. Tato kapitola se rovněž vztahuje na určení výše nákladů a výdajů na řízení podle tohoto nařízení a na výkon jakéhokoli rozhodnutí o těchto nákladech a výdajích.

3. Veřejné listiny, které jsou vykonatelné v jednom členském státě, a rovněž vypořádání, která byla schválena soudem v průběhu řízení a jsou vykonatelná v členském státě, ve kterém byla sjednána, jsou pro účely provedení tohoto nařízení uznávány a prohlašovány za vykonatelné za týchž podmínek jako rozhodnutí uvedená v odstavci 1.

Oddíl 1

Uznávání

Článek 14

Uznávání rozhodnutí

1. Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v jiných členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.

2. Aniž je dotčen odstavec 3, nevyžaduje se zejména žádné zvláštní řízení v případě aktualizace záznamů o osobním stavu v jednom členském státě na základě rozhodnutí týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, která byla vydána v jiném členském státě a proti kterým podle práva tohoto jiného členského státu není možné podat opravný prostředek.

3. Postupy uvedenými v oddílech 2 a 3 této kapitoly může kterákoli osoba, která prokáže na věci zájem, požádat o určení, zda rozhodnutí je či není uznáno.

4. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, může o ní tento soud rozhodnout.

Článek 15

Důvody pro neuznání

1. Rozhodnutí týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné se neuzná,

a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá;

b) jestliže odpůrci, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, pokud není zjištěno, že odpůrce rozhodnutí jednoznačně přijal;

c) je-li neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení mezi týmiž stranami v členském státě, v němž se o uznání žádá;

nebo

d) je-li neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetí zemi v řízení mezi týmiž stranami, pokud toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.

2. Rozhodnutí týkající se rodičovské zodpovědnosti obou manželů vydané v řízení ve věcech manželských ve smyslu článku 13 se neuzná,

a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá, přičemž jsou vzaty v úvahu nejlepší zájmy dítěte;

b) bylo-li, s výjimkou naléhavých případů, vydáno, aniž byla dítěti dána možnost, aby bylo vyslechnuto, a tím byly porušeny základní zásady řízení v členském státě, v němž se o uznání žádá;

c) jestliže dotčené osobě, v jejíž nepřítomnosti strany bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, pokud není zjištěno, že tato osoba rozhodnutí jednoznačně přijala;

d) na žádost jakékoli osoby, která prohlašuje, že rozhodnutí porušuje její rodičovskou zodpovědnost, pokud bylo vydáno, aniž by této osobě byla dána možnost být vyslechnuta u soudu;

e) je-li neslučitelné s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno v členském státě, v němž se o uznání žádá;

nebo

f) je-li neslučitelné s pozdějším rozhodnutím týkajícím se rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetí zemi, ve které má dítě obvyklé bydliště, pokud toto pozdější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro své uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.

Článek 16

Dohoda se třetími státy

Soud členského státu může na základě dohody o uznávání a výkonu rozhodnutí neuznat rozhodnutí vydané v jiném členském státě, pokud by mohlo být v případech uvedených v článku 8 toto rozhodnutí založeno pouze na jiných skutečnostech rozhodných pro určení příslušnosti než těch, které jsou uvedeny v článcích 2 až 7.

Článek 17

Zákaz přezkoumání příslušnosti soudu země původu

Příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána. Hledisko veřejného pořádku uvedené v čl. 15 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) nelze uplatnit v případě pravidel pro určení příslušnosti stanovených v článcích 2 až 8.

Článek 18

Rozdíly v použitelných právních předpisech

Uznání rozhodnutí týkajícího se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné nesmí být zamítnuto z důvodu, že právní předpisy členského státu, v němž se o uznání žádá, nepřipouštějí rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné na základě těchto skutečností.

Článek 19

Zákaz přezkoumání ve věci

Rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 20

Přerušení řízení

1. Soud členského státu, v němž se žádá o uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může řízení přerušit, jestliže byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek.

2. Soud členského státu, v němž se žádá o uznání rozhodnutí vydaného v Irsku nebo ve Spojeném království, může řízení přerušit, jestliže je jeho výkon v členském státě původu z důvodu podání opravného prostředku odložen.

Oddíl 2

Výkon

Článek 21

Vykonatelná rozhodnutí

1. Rozhodnutí o výkonu rodičovské zodpovědnosti ve vztahu ke společnému dítěti vydané v členském státě, které je v tomto členském státě vykonatelné a bylo doručeno, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné.

2. Ve Spojeném království však bude takové rozhodnutí vykonáno v Anglii a Walesu, ve Skotsku nebo v Severním Irsku poté, co, bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany v této části Spojeného království zaregistrováno za účelem výkonu.

Článek 22

Místní příslušnost soudů

1. Návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí se podává u soudu uvedeného v seznamu v příloze I.

2. Místní příslušnost se určuje podle místa obvyklého bydliště osoby, vůči níž je výkon navrhován, nebo podle místa obvyklého bydliště dítěte, kterého se návrh týká.

Pokud se ani jedno z míst uvedených v prvním pododstavci nenalézá v členském státě, v němž se o výkon žádá, určí se místní příslušnost podle místa výkonu rozhodnutí.

3. V případě postupu podle čl. 14 odst. 3 se místní příslušnost soudu určí podle právních předpisů toho členského státu, v němž bylo zahájeno řízení o uznání či neuznání rozhodnutí.

Článek 23

Řízení o vykonatelnosti

1. Postup při podání návrhu se řídí právem členského státu, v němž se podává návrh na výkon.

2. Navrhovatel musí uvést adresu pro doručování v obvodě soudu, u kterého návrh podává. Jestliže však právo členského státu, v němž podává návrh na výkon, uvedení takové adresy nevyžaduje, ustanoví navrhovatel zástupce pro doručování.

3. K návrhu se připojí písemnosti uvedené v člancích 32 a 33.

Článek 24

Rozhodnutí soudu

1. Soud, u kterého byl návrh podán, neprodleně vydá rozhodnutí a osoba, vůči níž je výkon navrhován, není v této části řízení oprávněna činit k návrhu jakákoli podání.

2. Návrh může být zamítnut pouze na základě některého z důvodů uvedených v člancích 15, 16 a 17.

3. Rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 25

Oznámení rozhodnutí

Příslušný soudní úředník neprodleně oznámí navrhovateli rozhodnutí o návrhu vydané postupem stanoveným právními předpisy členského státu, v němž se podává návrh na výkon.

Článek 26

Opravné prostředky proti rozhodnutí o vykonatelnosti

1. Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.
2. Opravný prostředek se podává u soudu uvedeného v seznamu v příloze II.
3. Opravný prostředek se projednává v souladu s předpisy upravujícími sporná řízení.
4. Jestliže opravný prostředek podala osoba, která prohlášení vykonatelnosti navrhla, je strana, vůči níž je výkon navrhován, předvolána před odvolací soud. Jestliže se tato strana nedostaví, použije se článek 10.
5. Opravný prostředek proti prohlášení o vykonatelnosti musí být podán do jednoho měsíce od doručení tohoto prohlášení. Má-li strana, vůči níž je výkon navrhován, bydliště v jiném členském státě, než ve kterém bylo prohlášení o vykonatelnosti vydáno, činí lhůta pro podání opravného prostředku dva měsíce a počíná běžet dnem doručení prohlášení o vykonatelnosti osobně této straně nebo do místa jejího bydliště. Prodloužení této lhůty z důvodu vzdálenosti je vyloučeno.

Článek 27

Odvolací soudy a prostředky pro napadení rozhodnutí

Rozhodnutí vydané o opravném prostředku může být napadeno pouze v rámci řízení uvedených v příloze III.

Článek 28

Přerušování řízení

1. Soud, u něhož byl podán opravný prostředek podle článku 26 nebo 27, může na návrh strany, vůči níž je výkon navrhován, řízení přerušit, jestliže byl v členském státě původu podán řádný opravný prostředek nebo jestliže lhůta pro podání takového řádného opravného prostředku ještě neuplynula; v druhém případě může soud určit lhůtu, v níž se opravný prostředek má podat.

2. Pokud bylo rozhodnutí vydáno v Irsku nebo ve Spojeném království, je každý opravný prostředek, který je přípustný v členském státě, v němž bylo rozhodnutí vydáno, řádným opravným prostředkem ve smyslu odstavce 1.

Článek 29

Částečný výkon

1. Pokud se rozhodnutí týká více nároků a nemůže být rozhodnuto o výkonu v plném rozsahu, nařídí soud výkon týkající se jednoho nebo více z těchto nároků.
2. Navrhovatel může požádat o částečný výkon rozhodnutí.

Článek 30

Právní pomoc

Navrhovatel, jemuž se v členském státě původu dostává výhod úplné nebo částečné bezplatné právní pomoci nebo který je osvobozen od úhrady nákladů nebo výdajů, požívá v řízení podle článků 22 až 25 nejvýhodnější právní pomoci nebo nejširšího osvobození od úhrady nákladů a výdajů podle práva dotčeného členského státu.

Článek 31

Záruka, jistota

Po straně, která v jednom členském státě navrhuje výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nemůže být požadována žádná záruka ani jistota, jakkoli označená, na základě skutečnosti, že

- a) nemá bydliště v členském státě, v němž je výkon navrhován, nebo
- b) je cizím státním příslušníkem, nebo pokud navrhuje výkon ve Spojeném království nebo v Irsku, nemá v žádném z těchto členských států „domicile“.

Oddíl 3

Článek 35

Společná ustanovení**Ověřování nebo jiné podobné formality**

Článek 32

Písemnosti uvedené v článcích 32, 33 a čl. 34 odst. 2, nebo písemnosti o procesní plné moci nevyžadují ověřování ani jiné podobné formality.

Písemnosti

1. Strana, která žádá o uznání rozhodnutí nebo je napadá nebo navrhuje vydání prohlášení o jeho vykonatelnosti, musí předložit

- a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti, a
- b) osvědčení uvedené v článku 33.

2. V případě rozhodnutí pro zmeškání musí strana, která žádá o jeho uznání nebo navrhuje vydání prohlášení o jeho vykonatelnosti, dále předložit

- a) originál nebo ověřenou kopii písemnosti, která potvrzuje, že straně, která se k řízení nedostavila, byl doručen návrh na zahájení zahajuje řízení nebo jiná rovnocenná písemnost,

nebo
- b) jakoukoli písemnost, která dosvědčuje, že odpůrce rozhodnutí jednoznačně přijal.

Článek 33

Jiné písemnosti

Příslušný soud nebo orgán členského státu, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno, vydá na žádost kterékoli dotčené strany osvědčení za použití standardního formuláře uvedeného v příloze IV (rozhodnutí v manželských věcech) nebo v příloze V (rozhodnutí ve věcech rodičovské zodpovědnosti).

Článek 34

Nepředložení písemností

1. Pokud nejsou písemnosti uvedené v čl. 32 odst. 1 písm. b) nebo odst. 2 předloženy, může soud určit lhůtu pro jejich předložení, přijmout rovnocenné písemnosti nebo, pokud soud nepovažuje za potřebné další objasnění, jejich předložení promítnout.

2. Na požádání soudu je třeba předložit překlad takových písemností. Překlad musí být ověřen osobou k tomu oprávněnou v některém členském státě.

KAPITOLA IV

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 36

Vztah k jiným nástrojům

1. Aniž jsou dotčeny články 38 a 42 a odstavec 2 tohoto článku, nahrazuje toto nařízení mezi členskými státy úmluvy účinné v okamžiku vstupu tohoto nařízení v platnost, které byly uzavřeny mezi dvěma nebo více členskými státy ve věcech upravených tímto nařízením.

2. a) Finsko a Švédsko mají možnost prohlásit, že se na jejich vzájemné vztahy zcela nebo částečně použije Úmluva ze dne 6. února 1931 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem obsahující ustanovení mezinárodního práva soukromého o manželství, osvojení a opatrovnictví, spolu se závěrečným protokolem k této úmluvě, namísto pravidel obsažených v tomto nařízení. Taková prohlášení se připojí k tomuto nařízení a zveřejní v *Úředním věstníku Evropských společenství*. Tato prohlášení mohou uvedené členské státy zcela nebo částečně kdykoli odvolat ⁽¹⁾.

b) Mezi občany Unie musí být zachována zásada nediskriminace na základě státní příslušnosti.

c) Pravidla pro určení příslušnosti obsažená v jakékoliv úmluvě uzavřené v budoucnu mezi členskými státy podle písmene a), která se bude týkat věcí upravených tímto nařízením, musí být v souladu s pravidly pro určení příslušnosti stanovenými tímto nařízením.

d) Rozhodnutí vydaná podle pravidel o určení příslušnosti odpovídajících pravidlům uvedeným v kapitole II v kterémkoli severském státě, který učinil prohlášení uvedené v písmenu a), se v jiných členských státech uznávají a vykonávají podle pravidel stanovených v kapitole III.

(1) Při přijetí tohoto nařízení žádný z těchto členských států takové prohlášení neučinil.

3. Členské státy zašlou Komisi:
- kopii dohod uvedených v odst. 2 písm. a) a c) a jednotných právních předpisů, které tyto dohody provádějí;
 - veškerá oznámení o vypovězení nebo změně těchto dohod nebo jednotných právních předpisů.

Článek 37

Vztahy k některým mnohostranným úmluvám

Pokud se týče věcí upravených tímto nařízením, má ve vztazích mezi členskými státy toto nařízení přednost před těmito úmluvami:

- Haagská úmluva ze dne 5. října 1961 o pravomoci orgánů a použitelném právu při ochraně nezletilých,
- Lucemburská úmluva ze dne 8. září 1967 o uznávání rozhodnutí týkajících se rozluky manželů,
- Haagská úmluva ze dne 1. června 1970 o uznání rozvodů a zrušení manželského soužití,
- Evropská úmluva ze dne 20. května 1980 o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí,
- Haagská úmluva ze dne 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, za podmínky, že dítě má obvyklé bydliště v některém členském státě.

Článek 38

Rozsah účinků

1. Dohody a úmluvy uvedené v čl. 36 odst. 1 a článku 37 jsou i nadále účinné ve vztahu k věcem, na které se toto nařízení nevztahuje.

2. Tyto dohody a úmluvy jsou i nadále účinné ve vztahu k rozhodnutím a veřejným listinám vydaným před vstupem tohoto nařízení v platnost.

Článek 39

Dohody mezi členskými státy

1. Dva nebo více členských států mohou uzavírat dohody nebo ujednání k doplnění tohoto nařízení nebo ke zjednodušení jeho uplatňování.

Členské státy zašlou Komisi

- kopii návrhu dohod
 - veškerá vypovězení nebo změny těchto dohod.

2. Tyto dohody nebo ujednání se za žádných okolností nesmějí odchýlit od kapitol II a III tohoto nařízení.

Článek 40

Smlouvy se Svatým stolcem

1. Toto nařízení se použije, aniž je dotčena mezinárodní smlouva (konkordát) mezi Svatým stolcem a Portugalskem, uzavřená ve Vatikánu dne 7. května 1940.

2. Každé rozhodnutí týkající se neplatnosti manželství učiněné na základě smlouvy uvedené v odstavci 1 se v členských státech uzná za podmínky stanovených v kapitole III.

3. Odstavce 1 a 2 se rovněž použijí na tyto mezinárodní smlouvy (konkordáty) se Svatým stolcem:

- Lateránská smlouva ze dne 11. února 1929 mezi Itálií a Svatým stolcem, ve znění dohody podepsané v Římě dne 18. února 1984, s dodatkovým protokolem;
- Dohoda mezi Svatým stolcem a Španělskem o právních záležitostech ze dne 3. ledna 1979.

4. Uznání rozhodnutí uvedených v odstavci 2 může v Itálii nebo ve Španělsku podléhat týmž pravidlům a kontrolám, které se používají pro rozhodnutí církevních soudů vydaných v souladu s mezinárodními smlouvami uzavřenými se Svatým stolcem uvedenými v odstavci 3.

5. Členské státy zašlou Komisi

- kopie smluv uvedených v odstavcích 1 a 3;
- veškerá vypovězení nebo změny těchto smluv.

Článek 41

Členské státy se dvěma nebo více právními systémy

S ohledem na členský stát, ve kterém platí v různých územních celcích dva nebo více právních systémů nebo souborů pravidel upravujících věci, na něž se vztahuje toto nařízení,

- se jakýmkoliv odkazem na obvyklé bydliště v tomto členském státě rozumí obvyklé bydliště v územním celku;

- b) se jakýkoliv odkaz na státní příslušnost nebo v případě Spojeného království „domicile“ vztahuje k územnímu celku určenému právem tohoto státu;
- c) se jakýkoliv odkaz na orgán členského státu, který se zabývá návrhem na rozvod nebo rozlukou nebo prohlášení manželství za neplatné, vztahuje k orgánu územního celku, který se takovým návrhem zabývá;
- d) se jakýkoliv odkaz na pravidla dožádaného státu vztahuje k pravidlům územního celku, ve kterém se domáhá příslušnosti, uznání nebo výkonu.

KAPITOLA V

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Článek 42

1. Toto nařízení se vztahuje pouze na řízení zahájená, na veřejné listiny vypracované a na vyrovnání schválená soudem v průběhu řízení po vstupu tohoto nařízení v platnost.

2. Rozhodnutí vydaná po dni vstupu tohoto nařízení v platnost v řízeních zahájených před tímto dnem se uznají a vykonají v souladu s kapitolou III, jestliže příslušnost soudu byla určena na základě pravidel, která jsou v souladu s pravidly uvedenými buď v kapitole II tohoto nařízení, nebo ve smlouvě uzavřené mezi členským státem původu a dožádaným členským státem, která byla platná v době zahájení řízení.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství.

V Bruselu dne 29. května 2000.

KAPITOLA VI

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 43

Přezkoumání

Nejpozději dne 1. března 2006 a dále každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení, a zejména jeho článků 36, 39 a čl. 40 odst. 2. V případě potřeby se ke zprávě přiloží návrhy na jeho změny.

Článek 44

Změny v seznamu soudů a v řízeních o opravných prostředcích

1. Členské státy oznámí Komisi znění úprav seznamů soudů a řízení o opravných prostředcích uvedených v přílohách I až III. Komise v tomto smyslu dotyčné přílohy upraví.

2. Aktualizace nebo technické úpravy standardních formulářů uvedených v přílohách IV a V se přijímají poradním postupem podle čl. 45 odst. 2.

Článek 45

1. Komisi je nápomocen výbor.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 3 a 7 rozhodnutí 1999/468/ES.
3. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 46

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. března 2001.

Za Radu

předseda

A. COSTA

PŘÍLOHA I

Návrhy uvedené v článku 22 se podávají u těchto soudů:

- v Belgii u „tribunal de première instance“/„rechtbank van eerste aanleg“/„erstinstanzliches Gericht“,
 - v Německu:
 - v obvodu „Kammergericht“ (Berlín) u „Familiengericht Pankow /Weissensee“,
 - v obvodech ostatních „Oberlandesgerichte“ u „Familiengerichte“ v místě příslušného „Oberlandesgericht“,
 - v Řecku u „Μονομελές Πρωτοδικείο“,
 - ve Španělsku u „Juzgado de Primera Instancia“,
 - ve Francii u předsedy „tribunal de grande instance“,
 - v Irsku u „High Court“,
 - v Itálii u „Corte d'appello“,
 - v Lucembursku u předsedy „Tribunal d'arrondissement“,
 - v Nizozemsku u předsedy „arrondissementsrechtbank“,
 - v Rakousku u „Bezirksgericht“,
 - v Portugalsku u „Tribunal de Comarca“ nebo u „Tribunal de Família“,
 - ve Finsku u „käräjäoikeus“/„tingsrätt“,
 - ve Švédsku u „Svea hovrätt“,
 - ve Spojeném království:
 - a) v Anglii a Walesu u „High Court of Justice“;
 - b) ve Skotsku u „Court of Session“;
 - c) v Severním Irsku u „High Court of Justice“;
 - d) na Gibraltar u „Supreme Court“.
-

PŘÍLOHA II

Opravné prostředky uvedené v článku 26 se podávají u těchto soudů:

- v Belgii:
 - a) osoba žádající o prohlášení rozhodnutí za vykonatelné může podat opravný prostředek u „cour d'appel“ nebo „hof van beroep“;
 - b) osoba, vůči níž je výkon navrhován, může podat odpor u „ tribunal de première instance“/„ rechtbank van eerste aanleg“/„ erstinstanzliches Gericht“,
 - v Německu u „Oberlandesgericht“,
 - v Řecku u „Εφετείο“,
 - ve Španělsku u „Audiencia Provincial“,
 - ve Francii u „cour d'appel“,
 - v Irsku u „High Court“,
 - v Itálii u „Corte d'appello“,
 - v Lucembursku u „cour d'appel“,
 - v Nizozemsku:
 - a) navrhovatel nebo odpůrce, který se dostavil k soudu, podává opravný prostředek u „gerechtshof“;
 - b) odpůrce, kterému bylo povoleno nedostavit se k soudu, podává opravný prostředek u „arrondissementsrechtbank“,
 - v Rakousku u „Bezirksgericht“,
 - v Portugalsku u „Tribunal de Relação“,
 - ve Finsku u „ hovioikeus“/„ hovrätt“,
 - ve Švédsku u „ Svea hovrätt“,
 - ve Spojeném království:
 - a) v Anglii a Walesu u „High Court of Justice“;
 - b) ve Skotsku u „Court of Session“;
 - c) v Severním Irsku u „High Court of Justice“;
 - d) na Gibraltar u „Court of Appeal“.
-

PŘÍLOHA III

Rozhodnutí vydaná na základě opravného prostředku uvedené v článku 27 mohou být napadena pouze těmito prostředky:

- v Belgii, Řecku, Španělsku, Itálii, Lucembursku a v Nizozemsku kasační stížnost,
 - v Německu „Rechtsbeschwerde“,
 - v Irsku opravný prostředek omezený na právní otázky k „Supreme Court“,
 - v Rakousku „Revisionsrekurs“,
 - v Portugalsku „recurso restrito à matéria de direito“,
 - ve Finsku opravný prostředek ke „korkein oikeus“/„högsta domstolen“,
 - ve Švédsku opravný prostředek k „Högsta domstolen“,
 - ve Spojeném království opravný prostředek omezený na právní otázky.
-

PŘÍLOHA IV

Osvědčení uvedené v článku 33 týkající se rozhodnutí ve věcech manželských

1. Země původu
2. Soud nebo orgán, který osvědčení vydal
 - 2.1 Název
 - 2.2 Adresa
 - 2.3 Tel./fax/e-mail
3. Manželství
 - 3.1 Manželka
 - 3.1.1 Celé jméno
 - 3.1.2 Země a místo narození
 - 3.1.3 Datum narození
 - 3.2 Manžel
 - 3.2.1 Celé jméno
 - 3.2.2 Země a místo narození
 - 3.2.3 Datum narození
 - 3.3 Země, místo (pokud je známo) a datum uzavření manželství
 - 3.3.1 Země uzavření manželství
 - 3.3.2 Místo uzavření manželství (pokud je známo)
 - 3.3.3 Datum uzavření manželství
4. Soud, který vydal rozhodnutí
 - 4.1 Název soudu
 - 4.2 Sídlo soudu
5. Rozhodnutí
 - 5.1 Datum

5.2 Číslo jednací/spisová značka

5.3 Druh rozhodnutí

5.3.1 Rozvod

5.3.2 Prohlášení manželství za neplatné

5.3.3 Rozluka

5.4 Bylo rozhodnutí vydáno v nepřítomnosti?

5.4.1 ne

5.4.2 ano⁽¹⁾

⁽¹⁾ Nutno přiložit listiny uvedené v čl. 32 odst. 2.

6. Jména stran, kterým byla poskytnuta právní pomoc

7. Lze proti rozhodnutí podat opravný prostředek podle práva členského státu původu?

7.1 ne

7.2 ano

8. Datum nabytí právního účinku v členském státě, ve kterém bylo rozhodnutí vydáno

8.1 Rozvod

8.2 Rozluka

V dne

Podpis nebo razítko

PŘÍLOHA V

Osvědčení uvedené v článku 33 týkající se rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti

1. Země původu
2. Soud nebo orgán, který osvědčení vystavil
 - 2.1 Název
 - 2.2 Adresa
 - 2.3 Tel./fax/e-mail
3. Rodiče
 - 3.1 Matka
 - 3.1.1 Celé jméno.....
 - 3.1.2 Datum a místo narození
 - 3.2 Otec
 - 3.2.1 Celé jméno.....
 - 3.2.2 Datum a místo narození
4. Soud, který vydal rozhodnutí
 - 4.1 Název soudu
 - 4.2 Sídlo soudu
5. Rozhodnutí
 - 5.1 Datum
 - 5.2 Číslo jednací/spisová značka
 - 5.3 Bylo rozhodnutí vydáno v nepřítomnosti?
 - 5.3.1 ne
 - 5.3.2 ano (!)

(!) Nutno přiložit listiny uvedené v čl. 32 odst. 2.

6. Děti zahrnuté v rozhodnutí ⁽¹⁾
- 6.1 Celé jméno a datum narození.....
- 6.2 Celé jméno a datum narození.....
- 6.3 Celé jméno a datum narození.....
- 6.4 Celé jméno a datum narození.....
7. Jména stran, kterým byla poskytnuta právní pomoc
8. Potvrzení o vykonatelnosti a doručení
- 8.1 Je rozhodnutí vykonatelné podle práva členského státu původu?
- 8.1.1 ano
- 8.1.2 ne
- 8.2 Bylo straně, vůči níž je výkon navrhován, rozhodnutí doručeno?
- 8.2.1 ano
- 8.2.1.1 Celé jméno strany.....
- 8.2.1.2 Datum doručení
- 8.2.2 ne
- V..... dne.....
- Podpis nebo razítko
- _____

⁽¹⁾ Pokud je dětí více než čtyři, použijte další formulář.